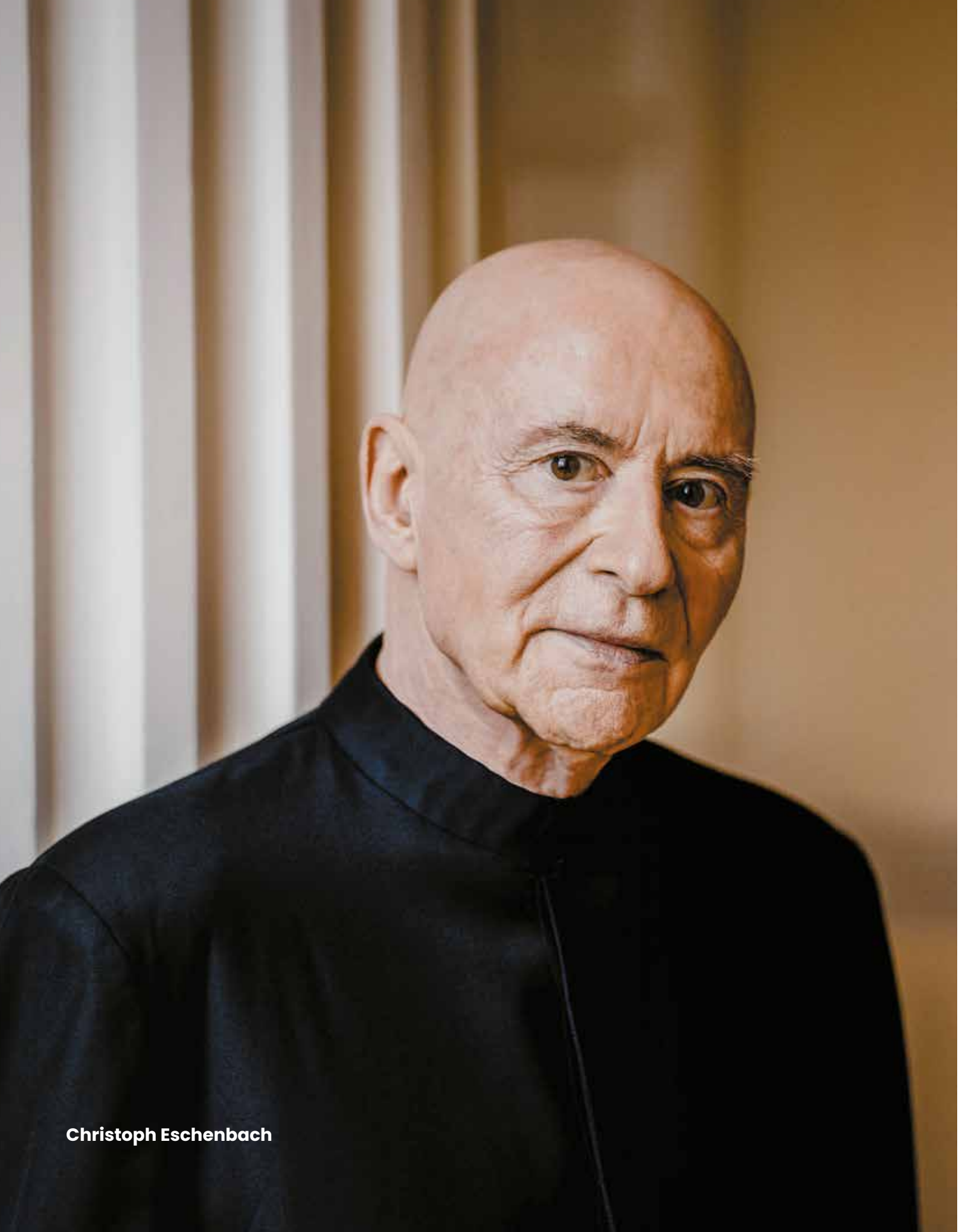

6.04.2025

Christoph Eschenbach

Niedziela, 6 kwietnia, 19.30 | Sunday, 6 April, 7:30 pm

Filharmonia Narodowa – Sala Koncertowa | Warsaw Philharmonic – Concert Hall
ul. Sienkiewicza 10

Inauguracja Festiwalu

Opening of the Festival

*Koncert pod Honorowym Patronatem Ambasadora Republiki Federalnej Niemiec,
Pana Viktora Elblinga*

*Concert under the Honorary Patronage of the Ambassador of the Federal Republic
of Germany, Mr Viktor Elbling*

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

IX Symfonia d-moll op. 125

Symphony No. 9 in D minor, Op. 125

1. Allegro ma non troppo, un poco maestoso
2. Molto vivace
3. Adagio molto e cantabile – Andante moderato
4. Presto – Allegro assai

Chen Reiss – sopran | soprano

Sarah Romberger – mezzosopran | mezzo-soprano

Sung Min Song – tenor

Jan Martiník – baryton | baritone

Chór Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie

Choir of the Karol Szymanowski Philharmonic in Cracow

Piotr Piwko – kierownik chóru | choir director

NFM Filharmonia Wrocławska

NFM Wrocław Philharmonic

Christoph Eschenbach – dyrygent | conductor

FERRERO

KLONNI

Ambasada
Republiki Federalnej Niemiec
Warszawa

Christoph Eschenbach

Artysta, którego fenomen próbowano opisać na wiele sposobów. Występujący na całym świecie jako dyrygent i pianista, uhonorowany najwyższymi wyróżnieniami muzycznymi, nieustrudzony promotor młodych talentów. Urodzony w 1940 roku, kształcił się pod kierunkiem Elizy Hansen (fortepian) oraz Wilhelma Brücknera-Rüggeberga (dyrygentura), zdobywając swoje pierwsze nagrody na Międzynarodowym Konkursie Muzycznym ARD w Niemczech w roku 1962 oraz w Konkursie Clary Haskil trzy lata później. Te prestiżowe wyróżnienia otworzyły mu drzwi do międzynarodowej kariery pianistycznej.

Zachęcony przez mistrzów takich jak George Szell i Herbert von Karajan, Eschenbach stopniowo skupił się na dyrygenturze. Pełnił funkcje głównego dyrygenta i dyrektora artystycznego Tonhalle-Orchester Zürich (1982–86), dyrektora muzycznego Houston Symphony (1988–99), dyrektora artystycznego Festiwalu Muzycznego w Szlezewiku-Holsztynie (1999–2002), dyrektora muzycznego NDR Sinfonieorchester (1998–2004), Philadelphia Orchestra (2003–08) i Orchestre de Paris (2000–10). W latach 2010–2017 kierował Narodową Orkiestrą Symfoniczną w Waszyngtonie, a od 2019 do 2023 roku był pierwszym dyrygentem Konzerthausorchester Berlin. We wrześniu 2024 roku objął stanowisko dyrektora artystycznego Orkiestry Filharmonicznej NFM we Wrocławiu – mieście swojego urodzenia. To już trzynasta orkiestra, którą prowadzi w swojej karierze.

Ponadto Christoph Eschenbach regularnie współpracuje jako dyrygent gościnny z takimi zespołami, jak Filharmonicy Wiedeńscy i Berlińscy, Chicago Symphony Orchestra, Staatskapelle Dresden, New York Philharmonic, Orkiestra La Scali, London Philharmonic Orchestra, czy NHK Symphony Orchestra w Tokio.

Jego ważniejsze realizacje operowe obejmują m.in. cykl *Pierścień Nibelunga* Wagnera z Orchestre de Paris w inscenizacji Roberta Wilsona oraz *Tristana i Izoldę* i *Lohengrina* w Houston Grand Opera.

Imponująca dyskografia Eschenbacha liczy ponad 150 nagrań zarówno w roli dyrygenta, jak i pianisty i obejmuje repertuar od Bacha po muzykę współczesną.

Za swoje osiągnięcia otrzymał liczne wyróżnienia, w tym Legię Honorową, Order Sztuki i Literatury w randze Komandora, Krzyż Zasługi Republiki Federalnej Niemiec oraz Nagrodę im. Leonarda Bernsteina. W 2015 roku uhonorowano go Nagrodą Muzyczną im. Ernsta von Siemens, uznawaną za muzyczny odpowiednik Nagrody Nobla.

There have been many attempts to describe the phenomenon known as Christoph Eschenbach. He is active worldwide as a conductor and pianist, recipient of the highest musical honours, tireless as a promoter of young musical talent. Born in 1940, he studied with Eliza Hansen (piano) and Wilhelm Brückner-Rüggeberg (conducting), earning his first prizes at the ARD International Music Competition in Germany in 1962 and the Clara Haskil Competition in 1965. Winning these two prestigious competitions paved the way for his international career as a pianist.

Encouraged by mentors like George Szell and Herbert von Karajan, Eschenbach shifted his focus to conducting: he was chief conductor and artistic director of the Zurich Tonhalle Orchestra in 1982–86, music director of the Houston Symphony in 1988–99, artistic director of the Schleswig-Holstein Music Festival in 1999–2002, and the music director of the NDR Symphony Orchestra (1998–2004), the Philadelphia Orchestra (2003–08), and the Orchestre de Paris (2000–10). From 2010 to 2017, he led the Washington National Symphony Orchestra, and from 2019 to 2023, he served as the Chief Conductor of the Konzerthausorchester Berlin. Since September 2024, he has been Artistic Director of the NFM Philharmonic Orchestra in Wrocław, the city of his birth. This marks his 13th tenure as head of an orchestra.

Besides these engagements, Christoph Eschenbach has been a welcome and frequent guest with the Vienna and Berlin Philharmonic Orchestras, the Chicago Symphony Orchestra, the Staatskapelle Dresden, the New York Philharmonic, La Scala, the London Philharmonic Orchestra, and the NHK Symphony Orchestra (Tokyo) among many others.

Important opera engagements include Wagner's *Der Ring des Nibelungen* cycle with the Orchestre de Paris, staged by Robert Wilson, as well as *Tristan und Isolde* and *Lohengrin* at the Houston Grand Opera.

Christoph Eschenbach's impressive discography with over 150 recordings, both as a conductor and pianist, spans more than six decades and ranges from Bach to contemporary music.

He has been the recipient of innumerable honours including the Légion d'Honneur, the Commandeur des Arts et des Lettres, the German Federal Cross of Merit, and the Leonard Bernstein Prize. In 2015, Christoph Eschenbach was awarded the Ernst von Siemens Music Prize as a pianist and conductor, widely regarded as the Nobel Prize of Music.

Chen Reiss

Ceniona za „srebrzyście jasny i przejrzysty głos” („Bachtrack”), a także za „doskonałą technikę, urzekającą barwę i wyjątkową muzikalność” („Opera News”), izraelska sopranistka Chen Reiss zdobyła uznanie jako członkini zespołu Bayerische Staatsoper oraz rezydentka Wiener Staatsoper. Jej repertuar operowy obejmuje tytułową rolę w *La Calisto* Cavalliego (Teatro alla Scala), partię Ginewry w *Ariodante* Haendla (Royal Opera House, Covent Garden), partie z oper Mozarta: *Zaidy*, *Donny Anny* (*Don Giovanni*) i *Hrabiny* (*Wesele Figara*), a także *Anny Trulove* (*Żywot rozpustnika*), *Liù* (*Turandot*), *Rosalindy* (*Zemsta nietoperza*) oraz tytułową rolę w *Koronacji Poppei* Monteverdiego.

W sezonie 2024/25 artystka debiutuje jako *Hrabina* w *Weselu Figara* Mozarta w Welsh National Opera, występuje w tytułowej roli w *Genovevie* Schumanna w Filharmonii Kolońskiej, wykonuje *Cztery ostatnie pieśni* Straussa z Orkiestrą Filharmonii Izraelskiej oraz po raz pierwszy śpiewa partię solową w *A Sea Symphony* Vaughana Williamsa pod batutą Tarmo Peltokoskiego z Orchestre National du Capitole de Toulouse. W ramach nadchodzących zobowiązań artystka współpracować będzie z takimi dyrygentami jak Christoph Eschenbach, Zubin Mehta, Ivor Bolton, Lahav Shani i Alain Altinoglu. Do najnowszych nagrań Chen Reiss należą *Lobgesang* Mendelssohna z Tonhalle-Orchester Zürich pod dyрекcją Paavo Järvi, *IV Symfonia* Mahlera z Filharmonią Czeską i Semyonem Bychkovem oraz *Vom ewigen Leben* Schreкера z Konzerthausorchester Berlin pod batutą Christopha Eschenbacha.

Praised for “a voice of silver brightness and clarity” (*Bachtrack*) and an “immaculately produced and enticing tone matched by superb musicianship” (*Opera News*), Israeli soprano Chen Reiss came to prominence as a member of the ensemble of the Bavarian State Opera and a resident artist at the Vienna State Opera. Her operatic repertoire encompasses the title role in Cavalli’s *La Calisto* (Teatro alla Scala), Ginevra in Handel’s *Ariodante* (Royal Opera House Covent Garden), Mozart’s *Zaide*, *Donna Anna* (*Don Giovanni*) and *Contessa* (*Le nozze di Figaro*), *Anne Trulove* (*The Rake’s Progress*), *Liù* (*Turandot*), *Rosalinde* (*Die Fledermaus*), and another title role in Monteverdi’s *L’Incoronazione di Poppea*.

Highlights of her 2024/25 season include her role début as Mozart’s *Contessa* at Welsh National Opera, the title role of Schumann’s *Genoveva* at the Köln Philharmonie, Strauss *Four Last Songs* with the Israel Philharmonic, her first appearance as a soloist in Vaughan Williams’s *A Sea Symphony* with Tarmo Peltokoski and the Orchestre National du Capitole de Toulouse, and projects with conductors including Christoph Eschenbach, Zubin Mehta, Ivor Bolton, Lahav Shani, and Alain Altinoglu.

Reiss’s recent recordings include Mendelssohn’s *Lobgesang* with the Tonhalle-Orchester Zurich conducted by Paavo Järvi, Mahler’s *Fourth Symphony* with the Czech Philharmonic and Semyon Bychkov, and Schreker’s *Vom ewigen Leben* with the Konzerthausorchester Berlin under the baton of Christoph Eschenbach.

chenreiss.com

Sarah Romberger

Mezzosopranistka Sarah Romberger wielokrotnie została określona przez krytykę jako „odkrycie” i „wschodząca gwiazda” sceny wokalne.

Imponująca skala głosu oraz umiejętności techniczne artystki sprawiają, że olśniewa publiczność zarówno w partiach solowych muzyki oratoryjnej jak i w operze, gdzie połączenie ciepłej i głębokiej barwy w dolnych rejestrach z jasnym dźwiękiem w rejestrach górnych czyni ją znakomitą interpretatorką zarówno partii lirycznych, jak i koloraturowych.

W 2020 roku zadebiutowała na scenie Vorarlberger Landestheater w Bregencji rolą Annio w operze *Łaskawość Tytusa* Mozarta. Śpiewała także partię tytułową Zanetto w operze Mascagniego (Detmolder Landestheater), Isolieri w *Hrabim Ory* Rossiniego oraz Opinii Publicznej w *Orfeuszu w piekle* Offenbacha.

W 2022 roku uczestniczyła w nagraniu *Mszy c-moll* Mozarta z Orkiestrą Symfoniczną WDR. Śpiewała również z towarzyszeniem NDR Radiophilharmonie i Deutsche Radio Philharmonie. Regularnie występuje z recitalami pieśni, zachwycając publiczność tak prestiżowych festiwali i instytucji muzycznych, jak Kölner Philharmonie czy Heidelberger Frühling Festival.

W sezonie 2024/25 artystka debiutuje w ramach tournée w Hongkongu, wykonując *Stabat Mater* Dvořáka pod batutą Christopa Eschenbacha. Występuje także z Concerto Köln, RIAS Kammerchor oraz pod batutą Justina Doyle’a.

Jest absolwentką Hochschule für Musik Detmold, gdzie kształciła się pod kierunkiem prof. Gerhild Romberger i Manuela Langego, uzyskując tytuł magistra śpiewu w repertuarze pieśniowym i koncertowym.

Mezzo-soprano Sarah Romberger has repeatedly been hailed in the press as a “discovery” and “rising star”. Her impressive vocal range and ability shine both when she performs as a soloist in oratorios and when she employs her lyric/coloratura mezzo in operas as she combines warm powerful lower register with the brilliant upper range.

Romberger enjoys performing an extensive repertoire. In 2020, she made her début at the Vorarlberger Landestheater in Bregenz as Annio in Mozart’s *La clemenza di Tito*. She has also sung Zanetto in Pietro Mascagni’s opera of the same name at the Detmolder Landestheater, Isolier in Gioachino Rossini’s *Le Comte Ory*, and Öffentliche Meinung in Jacques Offenbach’s *Orpheus in the Underworld*.

In 2022, Romberger appeared as a soloist with the WDR Symphony Orchestra in a recording of Mozart’s Mass in C minor. She regularly gives lieder recitals and has captivated audiences in prestigious venues such as the Kölner Philharmonie and the Heidelberger Frühling Festival. She has also sung with the NDR Radiophilharmonie and the Deutsche Radio Philharmonie.

Highlights of her 2024/25 season include concert tours featuring Dvořák’s *Stabat Mater* in Hong Kong, where she makes her début under Christoph Eschenbach. She also appears with Justin Doyle, Concerto Köln, and the RIAS Chamber Choir.

The singer earned her Master’s degree in Lied and Concert Singing at the Hochschule für Musik Detmold, where she studied with Professor Gerhild Romberger and Professor Manuel Lange.

sarahromberger.com

Sung Min Song

Tenor Sung Min Song zadebiutował w ubiegłym sezonie jako Erik w *Holendrze tułaczu* Wagnera na scenie Komische Oper Berlin. Wystąpił ponadto w partii Camille'a de Rosillon w *Wesołej wdówce* w Hessisches Staatstheater Wiesbaden, Alfreda w *Traviacie* w Theater Osnabrück oraz Leńskiego w *Eugeniuszu Onieginie* w Staatstheater Augsburg. Artysta wykonał także *Requiem* Verdiego w Elbphilharmonie oraz *IX Symfonię* Beethovena z takimi czołowymi orkiestrami jak Monachijska Orkiestra Symfoniczna i Staatsphilharmonie Rheinland-Pfalz.

W obecnym sezonie 2024/25, śpiewak wystąpi w *Rycerskości wieśniaczej*, *Traviacie* i *Tryptyku* w Nationaltheater Mannheim, *Rusalka* i ponownie w *Traviacie* w Theater Osnabrück, a także wykona *Stabat Mater* Dvořáka w Gewandhaus Leipzig oraz *Lobgesang* Mendelssohna z Orkiestrą Symfoniczną Praskiego Radia.

W ramach bogatego repertuaru koncertowego, artysta współpracował z wybitnymi dyrygentami, takimi jak Vladimir Jurowski, Kent Nagano i Marc Minkowski, a do najbardziej wyróżniających się nagrań śpiewaka zaliczyć należy *Messa di Gloria* Pucciniego oraz *Feuersnot* Straussa (cpo). Sung Min Song regularnie gości na najważniejszych scenach i festiwalach, a jego wszechstronność zarówno w repertuarze operowym, jak i koncertowym jest powszechnie ceniona.

The tenor Sung Min Song debuted as Erik in Wagner's *Der fliegende Holländer* at the Komische Oper Berlin in the 2023/24 season. Recent highlights include Camille de Rosillon (*The Merry Widow*) at the Hessisches Staatstheater Wiesbaden, Alfredo (*La Traviata*) at Theater Osnabrück, and Lensky (*Eugene Onegin*) at Staatstheater Augsburg. He has also performed Verdi's *Requiem* at the Elbphilharmonie and Beethoven's Ninth Symphony with leading orchestras, including the Munich Symphony and Staatsphilharmonie Rheinland-Pfalz.

Upcoming engagements for 2024/25 include *Cavalleria Rusticana*, *La Traviata*, and *Il Trittico* at the Nationaltheater Mannheim, *Rusalka* and *La Traviata* at Theater Osnabrück, as well as performances of Dvořák's *Stabat Mater* at the Gewandhaus Leipzig and Mendelssohn's *Lobgesang* with the Prague Radio Symphony Orchestra.

His extensive concert repertoire includes work with conductors such as Vladimir Jurowski, Kent Nagano, and Marc Minkowski. Recordings of note feature Puccini's *Messa di Gloria* and Strauss's *Feuersnot* (cpo). A regular at major venues and festivals, Sung Min Song is celebrated for his versatility across opera and concert stages.

tenorsong.com

Jan Martiník

W latach 2008–2011 był członkiem zespołu Komische Oper Berlin, a w latach 2012–2023 występował na scenie Staatsoper Berlin, gdzie kreował takie role jak Sarastro (*Czarodziejski flet*), Colline (*Cyganeria*) i Daland (*Latający Holender*). W 2024 roku powrócił tam jako gościnny solista, wcielając się w postać Kothnera (*Śpiewacy norymberscy*). Obecnie można go usłyszeć w roli Bonifaza w *Tajemnicy* Smetany na deskach Teatru Narodowego w Pradze. Jako artysta gościnny występował także w Deutsche Oper Berlin, Volksoper Wien oraz Grand Théâtre de Genève. Współpracował z wybitnymi dyrygentami, takimi jak Daniel Barenboim, Antonio Pappano, Zubin Mehta i Sir Simon Rattle. Martiník od lat związany jest z Filharmonią Czeską, Collegium 1704 oraz London Symphony Orchestra. Występował z czołowymi orkiestrami, w tym Wiener Symphoniker, Staatskapelle Dresden i Bamberger Symphoniker. W 2025 roku debiutuje z Royal Liverpool Philharmonic oraz Orkiestrą Concertgebouw w Amsterdamie. Jego repertuar obejmuje m.in. *Stabat Mater* Antonína Dvořáka, *Requiem* Verdiego oraz *IX Symfonię* Beethovena.

Do najważniejszych nagrań artysty należą *Podróż zimowa* Schuberta (Diapason d'Or), *Pieśni biblijne* Dvořáka (Decca) oraz *Epos o Gilgameszu* Martinů (Supraphon). Jest też laureatem wielu międzynarodowych konkursów, w tym Nagrody za Wykonanie Pieśni podczas konkursu wokalnego Cardiff Singer of the World w 2009 roku.

A member of the Komische Oper Berlin ensemble in 2008–11, he performed roles such as Sarastro (*Die Zauberflöte*), Colline (*La Bohème*), and Daland (*Der fliegende Holländer*) at the Staatsoper Berlin in 2012–23. In 2024, Martiník returned as a guest artist, performing Kothner (*Die Meistersinger*). Currently, he appears as Bonifaz in Smetana's *The Secret* at the National Theatre in Prague. Guest engagements have taken him to the Deutsche Oper Berlin, Volksoper Wien, and the Grand Théâtre de Genève. He has worked with distinguished conductors such as Daniel Barenboim, Antonio Pappano, Zubin Mehta, and Sir Simon Rattle. The artist enjoys long-standing relationships with the Czech Philharmonic, Collegium 1704, and the London Symphony Orchestra. He has performed with leading orchestras, including the Vienna Symphony, Staatskapelle Dresden, and Bamberg Symphony. His repertoire spans works such as Dvořák's *Stabat Mater*, Verdi's *Requiem*, and Beethoven's Ninth Symphony. In 2025, he will debut with the Royal Liverpool Philharmonic and the Concertgebouw Orchestra in Amsterdam. Martiník's notable recordings include Schubert's *Winterreise* (Diapason d'Or), Dvořák's *Biblical Songs* (Decca), and Martinů's *The Epic of Gilgamesh* (Supraphon). He has won numerous accolades at international competitions, including the Song Prize at Cardiff Singer of the World 2009.

Piotr Piwko

Absolwent Akademii Muzycznej w Krakowie (Wydział Edukacji Muzycznej). Jako śpiewak związany był zawodowo z Chórem Polskiego Radia w Krakowie w latach 1998–2013. Kilukrotnie przygotowywał wspomniany zespół do koncertów i nagrań jako jego dyrygent; zrealizował ponadto nagranie ścieżki dźwiękowej do filmu *No Man's Land*. W roku 2013 został członkiem Chóru Filharmonii Krakowskiej, a od lutego 2021 roku przygotowuje ten zespół do koncertów repertuarowych.

Występował z wokalnymi zespołami kameralnymi, takimi jak Krakowski Chór Kameralny, zespół wokalny Orfeo 5, chór Pro Arte, zespół Anonimus. W latach 2000–2008 był członkiem Męskiego Kwartetu Wokalnego Triplum, zaś w ostatnich latach wchodził w skład Męskiego Zespołu Wokalnego Filharmoników Krakowskich. Regularnie koncertuje również z zespołem Collegium Zieleński oraz z wokalnym zespołem męskim Królewscy Rorantyści.

Inicjator powstania oraz dyrygent Wielickiej Orkiestry Kameralnej, z którą przygotowuje i realizuje m.in. coroczne Koncerty Muzyki Polskiej, odbywające się w dniu Narodowego Święta Niepodległości. Prowadzi również amatorski Chór im. św. Jana Pawła II w Strumianach.

A graduate of the Academy of Music in Kraków (Music Education Department). As a singer, he was professionally associated with the Polish Radio Choir in Kraków from 1998 until 2013. He prepared the said ensemble for concerts and recordings several times as its conductor; moreover, he served as a sound engineer during the recording of the soundtrack to the film *No Man's Land*. In 2013, he became a member of the Kraków Philharmonic Choir, and has been preparing this ensemble for its season concerts since February 2021.

He has performed with vocal chamber ensembles such as the Kraków Chamber Choir, the Orfeo 5 vocal ensemble, the Pro Arte choir, and the Anonimus ensemble. In 2000–2008, he was a member of the Male Vocal Quartet Triplum, while in recent years he was part of the Male Vocal Ensemble of the Kraków Philharmonic. He also performs regularly with the Collegium Zieleński ensemble and the Królewscy Rorantyści vocal men's ensemble.

He initiated the foundation and conducts the Wieliczka Chamber Orchestra, with which he prepares and performs, among other things, the annual Polish Music Concerts, held on the National Independence Day. He also conducts the St. John Paul II Amateur Choir in Strumiany.

Choir of the Karol Szymanowski Philharmonic in Krakow was founded in 1945. Awarded First Prize at the 1st Polish Music Festival in Warsaw in 1951, it began to perform extensively a repertoire comprising both oratorio and a cappella works ranging from the 17th century up to the present day. The ensemble has appeared at many prestigious Polish festivals, including Wratislavia Cantans and the Warsaw Autumn, as well as abroad – in Paris, Lyon, La Chaise-Dieu, Venice, Rome, Baalbeck, Helsinki and others. During its numerous tours, it has given concerts almost all over Europe, as well as in Iran, Canada, Lebanon, Turkey, the United States, and Russia.

The choir has performed alongside such orchestras as Wiener Symphoniker, Beethovenhalleorchester Bonn, Orchestra Sinfonica della Radiotelevisione Italiana di Roma, Orchestra dell' Accademia Nazionale di Santa Cecilia, Stadtkapelle Dresden, Rundfunksinfonieorchester Berlin, Orchestre Philharmonique de Montpellier. It has also performed in many ceremonies of international importance, such as a concert marking the 10th anniversary of the pontificate of John Paul II in the Vatican, a concert on the occasion of German reunification in Berlin (1990), and the canonization ceremonies of Popes John XXIII and John Paul II in the Vatican (2014). The choir has played an important role in popularizing the oeuvre of Krzysztof Penderecki (its recording of *St Luke Passion* was awarded the Grand Prix du Disque). Its discography also includes the works of Wojciech Kilar (1997 Fryderyk Award nomination).

philharmonia.krakow.pl

Chór Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie

Zespół założony w 1945 roku. Otrzymana w 1951 roku I nagroda na I Festiwalu Muzyki Polskiej w Warszawie zapoczątkowała jego bogatą działalność koncertową z repertuarem obejmującym zarówno utwory oratoryjne, jak i *a cappella* od XVII wieku do czasów współczesnych. Zespół brał udział w renomowanych festiwalach polskich, m.in.: Wratislavia Cantans, Warszawska Jesień i zagranicznych – w Paryżu, Lyonie, La Chaise-Dieu, Wenecji, Rzymie, Baalbeck, Helsinkach i in. Podczas licznych tournées koncertował niemal w całej Europie, a także w Iranie, Kanadzie, Libanie, Turcji, Stanach Zjednoczonych, Rosji. Chór towarzyszył orkiestrom takim jak Wiener Symphoniker, Beethovenhalleorchester Bonn, Orchestra Sinfonica della Radiotelevisione Italiana di Roma, Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia, Stadtkapelle Dresden, Rundfunksinfonieorchester Berlin, Orchestre Philharmonique de Montpellier. Brał udział w uroczystościach o randze międzynarodowej, koncertach m.in. w 10. rocznicę pontyfikatu Jana Pawła II w Watykanie, w Berlinie z okazji zjednoczenia Niemiec (1990), czy uroczystościach kanonizacyjnych papieża Jana XXIII oraz Jana Pawła II w Watykanie (2014). Chór uczestniczy w dziele popularyzacji muzyki Krzysztofa Pendereckiego (nagranie *Pasji wg św. Łukasza* otrzymało Grand Prix du Disque). Ma na koncie nagrania muzyki Wojciecha Kilara (nominacja do Fryderyka 1997).

philharmonia.krakow.pl

NFM Wrocław Philharmonic ranks among the leading symphony orchestras on the Polish music scene and operates as part of the Witold Lutosławski National Forum of Music (NFM). In recent years, the orchestra has been conducted by, among others, Jacek Kaspszyk, Benjamin Shwartz, Giovanni Antonini, Andrzej Boreyko, Philippe Herreweghe, Tõnu Kaljuste, Paul McCreesh, Eiji Oue, Krzysztof Penderecki, Stanisław Skrowaczewski, Lawrence Foster, Michael Schønwandt, Dima Slobodeniouk, Gilbert Varga, Mario Venzago, and Antoni Wit. From 2017 to 2023, its Artistic Director was Giancarlo Guerrero. As of the 2024/2025 season, the post is held by Christoph Eschenbach.

The NFM Wrocław Philharmonic regularly performs in the most prestigious concert halls all around the world. It has earned particular acclaim for its interpretations of 20th- and 21st-century symphonic repertoire and eagerly performs works it commissions, from among others Grażyna Pstrokońska-Nawratil, Elżbieta Sikora, and Paweł Mykietyn.

The orchestra pursues an extensive recording career. Its album of Arvo Pärt's symphonies conducted by Tõnu Kaljuste (ECM) won the International Classical Music Award in 2019, and the album *Hector Berlioz – Grande Messe des Morts 1837* conducted by Paul McCreesh was awarded the *BBC Music Magazine* Award for Technical Excellence in 2012. The orchestra has been repeatedly nominated to Poland's highly coveted Fryderyk Award, and received it in 2011 and 2022.

Under the baton of Giancarlo Guerrero, the NFM Wrocław Philharmonic has recorded four albums. The second, featuring Bomsori Kim as soloist, was released in 2021 on the Deutsche Grammophon label, and the most recent, featuring works by Karol Szymanowski, appeared in 2024 on CD Accord.

nfm.wroclaw.pl

NFM Filharmonia Wrocławska

Należy do czołowych zespołów symfonicznych na polskiej scenie muzycznej, działa w ramach Narodowego Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego. W ostatnich latach orkiestrę prowadzili m.in. Jacek Kaspszyk, Benjamin Shwartz, Giovanni Antonini, Andrzej Boreyko, Philippe Herreweghe, Tõnu Kaljuste, Paul McCreech, Eiji Oue, Krzysztof Penderecki, Stanisław Skrowaczewski, Lawrence Foster, Michael Schønwandt, Dima Slobodeniouk, Gilbert Varga, Mario Venzago i Antoni Wit. W latach 2017–2023 jej dyrektorem artystycznym był Giancarlo Guerrero. Od sezonu 2024/2025 funkcję tę sprawuje Christoph Eschenbach.

NFM Filharmonia Wrocławska regularnie występuje w najważniejszych salach koncertowych na całym świecie. Zdobyła szczególne uznanie w repertuarze symfonicznym XX i XXI wieku; wykonuje również kompozycje napisane na zamówienie NFM, m.in. dzieła Grażyny Pstrokońskiej-Nawratil, Elżbiety Sikory i Pawła Mykiety.

Zespół prowadzi szeroko zakrojoną działalność fonograficzną. Jego płyta z symfonią Arvo Pärta, nagrana pod batutą Tõnu Kaljuste (ECM), zdobyła International Classical Music Award (2019). Album *Hector Berlioz – Grande Messe des Morts 1837* pod dyktando Paula McCreecha został nagrodzony przez „BBC Music Magazine” w kategorii „Technical Excellence” (2012). W Polsce otrzymał Fryderyka 2011 oraz Fryderyka 2022 i liczne nominacje do tej nagrody.

NFM Filharmonia Wrocławska nagrała pod dyktando Giancarla Guerrero cztery albumy. Drugi, z Bomsori Kim jako solistką, ukazał się w 2021 roku pod szyldem wytwórni Deutsche Grammophon, a ostatni w 2024 roku obejmował dzieła Karola Szymanowskiego (CD Accord).

nfm.wroclaw.pl

Ludwig van Beethoven

IX Symfonia d-moll op. 125

Ukończenie: 1824, prawykonanie: Wiedeń, 7 maja 1824, wydanie: Moguncja 1826 (partytura i głosy); dedykacja: Fryderyk Wilhelm III, król pruski.

Dzieło życia Beethovena. Poświęcone idei, w którą wierzył przez całe życie, od chwili, gdy w 1789 roku poznał odę *Do radości* Schillera. Pierwsza w dziejach symfonia z tekstem wykonywanym przez solistów i chór, punkt odniesienia dla wszystkich późniejszych dzieł tego gatunku. Ale zarazem jedyna spośród symfonii Beethovena, która budzi kontrowersje natury estetycznej. Nie mają one znaczenia dla recepcji dzieła. IX Symfonia pozostała jednym z największych skarbów kultury, pierwszym w dziejach muzyki jasno sformułowanym przesłaniem do współczesnych i do przyszłych pokoleń, przesłaniem skuteczniejszym od apeli polityków. Jest symbolem korony twórczości muzycznej, symbolem braterstwa ludzkości.

Część I (*Allegro ma non troppo un poco maestoso*) przypomina wyłanianie się świata. Tu, po raz pierwszy w dziejach symfonii, temat rodzi się w przytomności słuchacza. Powstaje z dialogu skrzypiec i kontrabasów na tle pustych kwint waltorni, drugich skrzypiec i wiolonczel. Nie ma tu jeszcze tonacji d-moll. Nie ma nic, prócz dwóch dźwięków A i E, „krzących nad wodami”, dopóki fagoty i rogi nie odnajdą gdzieś nisko nuty D – jak ziemi. I wtedy, w unisonie całej orkiestry, „staje się” temat, jakiego jeszcze nie było. Wyostrzony podwójnie punktowany rytmem, zstępuje po trójdźwięku d-moll, utwierdza się w mocnej klauzuli, wznosi się w rytmie trzech uderzeń i znika w pośpiesznych gamach skrzypiec. To on tworzy surowy, jakby z granitu wykuty profil *Allegra*, kształtuje przebieg centralnego fugata w przetworzeniu, to jego, nie mająca precedensu, gigantyczna i wstrząsająca kulminacja wyznacza złoty środek formy, to on wreszcie twardym gestem zamyka tę część. Wszystkie inne myśli muzyczne pozostają w jego cieniu.

Temat drugi, liryczny, rozświetla na chwilę horyzont barwą fletów, obojów i klarnetów, kryjąc być może zawołowaną zapowiedź finałowej ody. Jest tu też temat trzeci – nabrzmiewający łańcuch krótkich fraz skrzypiec, balansujących między dur a moll, między jaśniejszą a ciemniejszą barwą, wpadający w spirale zaciekłego, wirtuozowskiego współzawodnictwa smyczków. A także epilog – niejasna, splątana myśl we fletach, obojach i klarnetach, przerywana entuzjastycznymi wykrzyknikami tutti, na dobre zagłuszona fanfarą, która wznosi się i opada w rytmie głównego tematu. W tej potężnej konstrukcji, oddziałującej proporcjami wielkich całości, ważny

jest więc także każdy szczegół: dlatego słuchamy jej w skupieniu i napięciu.

Część II (*Molto vivace*), uchodzi za wzorzec Beethovenowskiego scherza, choć kompozytor nie określił jej tym słowem. Oktawowo-kwintową strukturą początku i jego punktowany rytmem nawiązuje do *Allegra* – stąd jej miejsce w cyklu. Gdyby została umieszczona zgodnie z tradycją po części wolnej, zniweczyłaby jej wydźwięk doszczętnie. Jest to bowiem jeden z najbardziej dynamicznych, ekspansywnych utworów, jakie wydała muzyka XIX wieku. Jego siła skupia się w rytmie, a ściślej w kontraście pomiędzy szybkim, równym staccato ćwierćnut w metrum 3/4, a punktowany rytmem początkowego impulsu, od którego rozpoczyna swą kwestię każdy głos. Wrażenie potęguje precyzyjne operowanie barwami i dynamiką; wejścia kotłów i rogów zdumiewają i cieszą niezwykłościami. Ale ważne jest też niezwykle szybkie tempo, dzięki któremu nabiera wymowy prosta, diatoniczna melodia oraz akcenty padające na mocną część taktu, ujmujące jej kontur w postać nie znającego przeszkód marsza. Trio (*Presto*), w odmiennym metrum 4/4, przenosi na drugi koniec świata. Powtarzanej bez zmian, krótkiej i swobodnie kontrapunktowanej frazie instrumentów dętych odpowiada płynna, pozbawiona cesur melodia altówek i wiolonczel. Jest to muzyka bezgranicznie pogodna i czuła, wypełniona przecuciem radości, o której nie śmiemy jeszcze marzyć, ale która jest już na wyciągnięcie ręki.

„Długie jest tylko życie. Sztuka jest krótka. Jeśli jej tchnienie ma nas zbliżyć do bogów, to jest ono łaską chwili” – zapisał Beethoven w zeszytach konwersacyjnych, odwracając sens maksymy *Ars longa, vita brevis*. Lecz *Adagio molto e cantabile* – III część *Symfonii* – wydaje się spełnieniem Goetheańskiego „Trwaj, chwilo!”. Jest wyspą szczęśliwości, na którą każdy może wrócić, gdy zechce. Nawet z naszego, ziemskiego punktu widzenia, stanowi osobliwość: rozpoczyna się jako wariacje na dwa tematy, różniące się tempem, tonacją i miarą metrum. Jednak drugi z tematów – *Andante moderato* – po pewnym czasie znika, a temat pierwszy – *Adagio* – odbywa dalszą wędrówkę samotnie, zabierając ze sobą wspomnienie po tamtym – jego wdzięk, kruchość, cień roztańczonej frazy. Sam teraz zmienia puls, tonację, ale zachowuje zarys konturu, harmonię i wątek brzmieniowy – dominującą barwę klarnetów, fagotów i rogów. Ten temat – to cały Beethoven. Melodię tę w różnych wersjach odnajdziemy w wolnej części *Sonaty Patetycznej* z 1799 roku i na samym początku nie dokończonej X *Symfonii*. Tu przepływa nieregularnymi, nie dającymi się przewidzieć frazami, których nie kształtują normy, lecz emocje, z wariacji na

wariację coraz bardziej płynną, zdobioną improwizacyjnymi figuracjami, unosząca się ku bliskim już końcom akordom, brzęczącym jak wołanie: „Stoję u wrót!”.

Część IV jest kantatą napisaną do słów ody *Do radości* (*An die Freude*) Friedricha Schillera, wrośniętą w obieg symfonicznego cyklu. Jej poszczególne fragmenty następują po sobie bezpośrednio, różnią się jednak zarówno obsadą, jak i tempem oraz metrum i tonacją.

Skala i ciężar gatunkowy wszystkiego, co dotąd w symfonii się wydarzyło, każe oczekiwać w finale rzeczy wielkich, ale gwałtowny początek (*Presto*) oczekiwania te niemal przerasta. Orkiestrowy wstęp ma swą dramaturgię. Recytatywnej partii wiolonczel i kontrabasów wyznaczona zostaje rola protagonisty, przed którym tematy poprzednich części ukazują się niby propozycje głównego wątku finału – i są po kolei odrzucane. Dopiero gdy instrumenty dęte zaintonują „pieśń nową”, wówczas protagonista głosami wiolonczel i kontrabasów, przy akompaniamencie entuzjastycznych akcentów całej orkiestry, wyraża swe przyzwolenie i sam podejmuje melodię (*Allegro assai*), która w kilku wariacjach urasta do potężnego hymnu, obejmującego cały zespół. Wstęp ten powtarza się z pewnymi skrótami, ale już z udziałem śpiewaków. Rolę protagonisty przejmuje baryton solo („*O Freunde, nicht diese Töne!*”), i to on intonuje teraz odę, za nim zaś jej słowa („*Freude, schöner Götterfunken*”) powtarza chór. Kolejny odcinek („*Froh, wie seine Sonnen Fliegen*”, *Alla marcia*), swym marszowym rytmem i barwami perkusji, kontrafagotu i piccolo, wnosi militarny, poniekąd pruski koloryt. Po błyskotliwym, orkiestrowym fugato oda powraca raz jeszcze w pełnym tutti chóru i orkiestry, aby ustąpić wyznaniu „*Seid umschlungen, Millionen*” (*Andante maestoso*) przechodzącemu w apostrofę „*Brüder! Über'm Sternenzelt/ Muss ein lieber Vater wohnen*”, której oprawa dźwiękowa stanie się kiedyś wzorem ilustracji „gwiazdnych” tematów filmowych. Fragment ten jest wstępem do podwójnej fugi (*Allegro energico, sempre ben marcato*), łączącej polifonicznie wersy „*Freude, schöner Götterfunken*” i „*Seid umschlungen, Millionen*”. Strofy rozpoczynające się od tych kluczowych wersów stanowią tekst dwóch ostatnich fragmentów – *Allegro ma non tanto* z koloraturowymi niemal partiami solistów i wpadającym im w słowa chórem, oraz chóralno-orkiestrowego *Prestissimo*, kończącego dzieło w atmosferze nie tyle uniesienia, co wręcz euforii.

Finał *IX Symfonii* przysporzył wielu rozterek krytykom, którzy dostrzegli w nim fragmenty nie najwyższej próby artystycznej. Nie można tych głosów lekceważyć. Z drugiej strony trzeba przyznać, że muzykę finału niesie poryw entuzjazmu o sile prądu oceanicznego i ten entuzjazm udziela się słuchaczom – a to już jest sprawa sztuki Beethovena. Zapewne stać go było na to, by Schillerowską odę napędląć muzyką bardziej wyrafinowaną, kunsztowną, piękniejszą... Tylko czy wówczas śpiewałaby ją *Miliony*?

Maciej Negrey

Noty biograficzne wykonawców na podstawie dostarczonych materiałów.

Fotograficy: Marco Borggreve, Adam Golec, Václav Jirásek, Paul Marc Mitchell, Łukasz Rajchert, J. Stawarska, Thomas Stimmel, Archiwum Stowarzyszenia im. LvB.

© 2025, Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena

Stowarzyszenie
im. Ludwiga
van Beethovena

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Narodowy
Instytut
Muzyki
i Tańca
Odfinansowane ze środków Ministerstwa Kultury
i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury w ramach programu „Akustyka”,
realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca

projekt współfinansujący
miasto stołeczne
Warszawa

PARTNER GŁÓWNY

MECENAS

PARTNER

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

INSTYTUT
ADAMA
MICKIEWICZA

Filharmonia
Narodowa

ZACHĘTA

UNIwersYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

BIBLIOTEKA
JAGIELLOŃSKA

Ambasada
Austrii
Warszawa

Ambasada
Republiki Federalnej Niemiec
Warszawa

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLISCHE
ZUSAMMENARBEIT

KLONNI

HEXELINE

FERRERO

elixir
RESTAURANT BY DOM WÓDNI

wyborecz.pl

POLITYKA

VIVA!

ELLE

JCDecaux

iposter

BEETHOVEN
MAGAZINE